

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslo kryptis (šaka) kodas	Fakultetas	
Spausdintinių medijų istorijos paradigmos	Komunikacija ir informacija S 008	Komunikacijos	
Studijų būdas	Kreditų skaičius ECTS	Studijų būdas	Kreditų skaičius ECTS
Paskaitos		Konsultacijos	2 ECTS
Individualus	5 ECTS	seminarai	
Dalyko anotacija			
Dalyko turinys			
<p>Spausdintinių medijų istorijos kaip visuotinės knygos istorijos samprata. Santykis su medijų ir komunikacijos istorija. Europocentristinis tyrimų modelis. Periodizacijos ir chronologijos klausimai. Santykis su istorinėmis (rašto istorija, inkunabulistiką, spautuvių istorija, leidybos istorija, knygų prekybos istorija, bibliofilotyra, bibliotekų istorija, skaitymo istorija) ir kitomis fundamentinėmis ir taikomosiomis knygotyros disciplinomis. Pagalbinės disciplinos: šaltiniotyra, istoriografija, archeografija, bibliografija, epigrafija, paleografija, kodikologija, tekstologija, papirusologija ir kiti. Bendrieji ir specialieji (bibliografinis, tipografinis, proveniencinis, funkcinis ir kt.) tyrimo metodai. Tyrimų institucionalizacija, tarptautiniai mokslininkų tinklai ir mokslinės komunikacijos formos.</p> <p>Medijos ir medijamorfosės. Kalbos atsiradimas. Rašto kilmė ir raida. Oralumas ir raštingumas. Matematikos ir mokslo kalba. Rankraštinės knygos formos ir turinio kaita senovės rytų ir vakarų civilizacijose. Viduramžių medijų kultūra. Gutenbergo revoliucija. Ankstyvoji informacijos visuomenė. Spausdintinių medijų atsiradimas Baltijos šalyse. Spausdintinių medijų kultūros formavimasis ir visuomenės pokyčiai Europoje ir Šiaurės Amerikoje XVI–XIX a. Spausdintinių medijų leidybos profesionalizacija, gamybos industrializacija, rinkos globalizacija bei visuomenės kaita industrinėje visuomenėje. Aparatinių medijų gimimas ir plėtra. Knygos ir bitai. Šiandienos tekstai, jų gamybos technologijos, sklaidos būdai bei priemonės. Globali spausdintinių medijų rinka. Gamintojai ir vartotojai. Medijų universalėjimas XX a. pabaigoje–XXI a. pradžioje</p> <p>Spausdintinių medijų istorijos teorijos klasika. Edmondas Verdet ir jo <i>knygos istorija (histoire du livre)</i>. Tekstologiniai analitiniai <i>Naujosios bibliografijos mokyklos</i> atstovų darbai. Analitinės, aprašomosios, istorinės bibliografijos samprata anglų kalbos šalyse. Statistiniai Ronaldo Barkerio tyrimai. Istoriniai sociologiniai Lucieno Febvre'o, Henrio Jeano Martin'o, Rogerio Chartier knygos tyrinėjimai. McKenzio tekstų sociologija. Walteris Ong'as, Jackas Goody'is, Marshallas McLuhanas ir jų <i>supaprastinta</i> knygos raidos Vakarų civilizacijoje samprata (<i>žmonijos komunikacijos istorija</i>). Elisabeth Eisenstein <i>tipografinis pastovumas</i> ir Roberto Darntono <i>komunikacinė grandinė</i>. R. Darntono modelio kritika Thomo R. Adamso, Nikolas Barkerio, Peterio D. McDonaldo, Jameso A. Secordo darbuose. Leslie Howsam knygos istorijos samprata. Knygos istorinių tyrimų nuostatos Vidurio ir Rytų Europoje XX a. antrojoje pusėje–XXI a. pradžioje. Herberto Grundmanno, Horsto Kunze's, Paul Raabe's (Vokietija), Svend Dahlas (Danija), Máté Kovács (Vengrija), Kazimierzo Piekarskio, Jano Muszkowskio (Lenkija), Arono Černiako, Vasilijaus Charlamovo, Sergejaus Lupovo, Jevgenijaus Nemirovskio, Vladimiro Vasiljevo (Rusija) knygos istorijos ir knygos kultūros teoriniai apibendrinimai. Knygos istorijos modeliai Lietuvoje ir Baltijos regione XIX–XX a.</p>			
Studijų metodai			
Individualios konsultacijos su dalyką kuruojančiais dėstytojais. Individualus mokslinės literatūros studijavimas ir mokslinio referato rengimas pagal dalyką kuruojančių dėstytojų suformuluotus klausimus.			
Vertinimo metodai			
Mokslinis referatas (30 000–40 000 spaudos ženklų) dalyką kuruojančių dėstytojų suformuluotų klausimų			

pagrindu. Diskusija žodžiu mokslinio referato pagrindu.			
Pagrindinė literatūra			
<i>The book: a global history</i> . Edited by S. J. Suarez, F. Michael, H. R. Woudhuysen. Oxford: Oxford University Press, 2014. 748 p. ISBN 9780199679416.			
<i>A Companion to the History of the Book</i> . Edited by Simon Eliot and Janathan Rose. Oxford: Blackwell Publishing, 2007. XVI, 599 p. ISBN 9781405127653.			
DARNTON, Robert. Kas yra knygos istorija? / iš anglų kalbos vertė Roma Kriaučiūnienė ir Aušra Navickienė. <i>Knygotyra</i> , 1998 [išėjo 1999], t. 34, p. 134–154. (DARNTON, R. What is the History of Books? <i>Journal of American Academy of Arts and Sciences</i> , 1982, summer, p. 65–83.)			
EISENSTEIN, Elizabeth L. <i>The Printing Revolution in Early Modern Europe</i> . Cambridge University Press, 2012. 401 p. ISBN 9781107632752.			
ESTIVALS, Robert. Knygos istorija ir bibliologija. <i>Knygotyra</i> , 1997, t. 31, p. 109–116. (ESTIVALS, Robert. Histoire du livre et bibliologie <i>Revue de Bibliologie</i> . Shema et shematisation. 1993, № 39.)			
<i>Europos mentaliteto istorija: pagrindinių temų apybraižos</i> . Sudarė Peter Dinzeltbacher, iš vokiečių kalbos vertė Antanas Gailius. Vilnius: Aidai, 1998. 589 p. ISBN 998659071X.			
HOWSAM, Leslie. Senos knygos ir naujos istorijos: knygos ir spaudos kultūros studijų vadovas. <i>Knygotyra</i> , 2013, t. 61, p. 7–44. (HOWSAM, Leslie. <i>Old Books & New Histories: An Orientation to Studies in Book and Print Culture</i> . Toronto: University of Toronto Press, 2006, p. 3–45.) Prieiga internetu: http://www.zurnalai.vu.lt/knygotyra/article/view/1964/1196			
KAUNAS, Domas. Knygos istorija. Iš <i>Knygotyra: enciklopedinis žodynas</i> . Vilnius: Alma littera, 1997, p. 176. ISBN 9986023521.			
McKENZIE, Donald Francis. <i>Bibliography and the Sociology of Texts</i> . Cambridge: Cambridge University Press, 2009, p. 9–53, 55–76. DOI: https://doi.org/10.1017/CBO9780511483226			
NAVICKIENĖ, Aušra. The research of the history of the book in Lithuania: historical evolution and contemporary status. <i>Library History</i> , 2008, vol. 25, no. 3, p. 189–199.			
PEARSON, David. <i>Books as history: the importance of books beyond their texts</i> . London: The British library, 2011. 208 p. ISBN 9780712358323.			
SHRAMM, Wilbur. <i>The Story of Human Communication. Cave Painting to Microchip</i> . 1988. 382 p. ISBN 9780060457990.			
<i>The Book History Reader</i> / David Finkelstein, Alistair McCleery (eds.). London: New York: Routledge, 2001. 368 p. ISBN 9780415359481.			
<i>The Handbook of Communication History</i> . Edited by Peter Simonson, Janice Peck, Robert T. Craig, John P. Jackson. New York and London: Routledge, 2013, p. 181–196. ISBN 9780415892605.			
VLADIMIROVAS, Levas. <i>Knygos istorija. Senovė. Viduramžiai. Renesansas. XVI–XVII amžius</i> . Vilnius: Mokslas, 1979. 568 p.			
VLADIMIROVAS, Levas. <i>Knygos istorija. XVIII amžius</i> . Vilnius: Žara, 2011. 200 p. ISBN 9789986342700.			
ВАСИЛЬЕВ, Владимир. <i>Книга и книжная культура на переломных этапах истории России: теория, история, современность</i> . Москва, 2005, с. 98–99. ISBN 9785020353404.			
Konsultuojančiųjų dėstytojų vardas, pavardė	Mokslo laipsnis	Pedag. vardas	Svarbiausieji darbai mokslo kryptyje (šakoje) paskelbti per pastaruosius 5 metus
Aušra Navickienė	Dr.	Prof.	NAVICKIENĖ, Aušra. Eduardas Volteris ir XX a. pradžios knygos mokslo institucionalizacija. <i>Knygotyra</i> . 2019, t. 73, p. 230–263. DOI: 10.15388/Knygotyra.2019.73.39. NAVICKIENĖ, Aušra. Publishing in national languages in the 19th century: the case of the Baltic region. In <i>Kultura książki w humanistyce współczesnej</i> . Red. Bożena Koredczuk, Kamila Augustyn. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2018, p. 163–173. ISSN 0239-6661. ISBN

		<p>9788322935965.</p> <p>NAVICKIENĖ, Aušra. Формирование наук о книге и Виленский университет в первой трети XIX в. In <i>Беларуская кніга ў кантэксце сусветнай кніжнай культуры. Вып. 7. Нараджэнне кнігазнаўчай думкі і паўстанне навукі пра кнігу : vitae parallelae</i> : зб. навук. прац, прысвеч. 500-годдзю беларускага кнігадрукавання / Беларус. дзярж. ун-т культуры і мастацтваў ; склад. Л. І. Доўнар, Т. А. Самайлюк. Мінск : БДУКМ, 2017. р. 52–74. ISBN 9789855221945.</p> <p>NAVICKIENĖ, Aušra. Joachimas Lelewis ir jo <i>Dvejetas bibliografinių knygu</i>. Iš LELEWELIS, Joachimas. <i>Dvejetas bibliografinių knygu</i>. T. 3: studija ir anotuota asmenvardžių rodyklė. Studijos autorė Aušra Navickienė; anotuotą asmenvardžių rodyklę sudarė Vidas Račius, Viktorija Vaitkevičiūtė; leidinio redaktorių kolegija: Domas Kaunas, Alma Braziūnienė, Aušra Navickienė. Vilnius: Versus Aureus, 2016, p. 13–114, 475–484. ISBN 9789955346517</p> <p>NAVICKIENĖ, Aušra. “Contrafaction” in Lithuanian book publishing in the first two-thirds of the nineteenth century: The publication of Apej brostwą blaivystes. <i>Lingua Franca: The History of the Book in Translation</i> [interaktyvus]: The Society for the History of Authorship, Reading and Publishing, SHARP, 2016, Issue 2 (Eastern Europe and the Baltic States), [p. 1–18]. Prieiga internetu: http://www.sharpweb.org/main/wp-content/uploads/2016/06/Navickiene_Paper.pdf.</p>
Arvydas Pacevičius	Dr.	<p>Prof.</p> <p>PACEVIČIUS, Arvydas. Germans and the “New Enlightenment“, 1792–1832: The Case of Vilnius University Library. <i>Baltisch-deutsche Kultur beziehungen vom 16. bis 19. Jahrhundert / Band II: Zwischen Aufklärung und nationalem Erwachen</i>. Heidelberg: Universitäts verlag Winter GmbH Heidelberg, 2019, p. 69–88. (Akademie konferenzen; Bd. 29). ISBN 9783825368814.</p> <p>PACEVIČIUS, Arvydas. Cultural relations between Dünaburg and Vilnius in the second half of the 18th century – beginning of the 19th century: the case of Jesuit book collections, in <i>Vēsture: avotiuncilvēki</i>. T. XXI: History. Sources and people. Daugavpils: Daugavpils Universitātes Akadēmiskaispīgāds Saule, 2018, p. 286–293.</p> <p>PACEVIČIUS, Arvydas. Dar carski z 1829 r. – książki Uniwersytetu Wileńskiego przekazane Bibliotece Abowskiej w Helsinkach. In <i>Z badań nad książką i księgozbiorami historycznymi</i>. Tom specjalny: Polonika w zbiorachobcych / Pod redakcją naukową Jacka Puchalskiego, Agnieszki Chamery-Nowak i Doroty Pietrzkievich. Warszawa: Oficyna Wydawnicza ASPRA. 2017, p. 121–138. ISSN 1897-0788.</p> <p>PACEVIČIUS, Arvydas, Bibliotheca Lithuana: ištakos, reikšmė ir publikavimo principai. Iš <i>Bibliotheca Lituana I: Bibliologijos metraštis</i>, sud. Arvydas Pacevičius, Rasa Sperskienė. Vilnius : Vilniaus universiteto leidykla, 2016, p. 7–22. ISBN 9786094590153. (bendraautorė Rasa Sperskienė).</p> <p>PACEVIČIUS, Arvydas. Masonų knygų kultūros raiška XIX</p>

Tomas Petreikis	Dr.	Doc.	<p>amžiaus Lietuvoje. <i>Knygotyra</i>, 2016, t. 67, p. 115–147.</p> <p>PETREIKIS, Tomas; DAPKIEVICZ, Jolanta. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės lenkų kalba XVI a. antroje pusėje. Iš <i>XVI a. Lietuvos knygos lenkų kalba: kontrolinis sąrašas; mokslo studija; XVII–XVII a. taisyms ir papildymai</i>. Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2020, p. 18–59. ISBN 978-609-405-206-4</p> <p>PETREIKIS, Tomas. Tarptautinių daugiakalbių lietuviškųjų periodinių leidinių leidyba (1904–1940). <i>Knygotyra</i>, 2019, t. 72, p. 233–254. DOI: https://doi.org/10.15388/Knygotyra.2019.72.27</p> <p>PETREIKIS, Tomas. Šiaulių leidėjų patirtys atgavus lietuvišką spaudą (1904–1915 metais). Iš <i>Spauda ir leidyba lietuvių tautos istorijoje: vardai, idėjos, darbai, įvykiai: mokslo straipsnių rinkinys</i>. Šiauliai, 2019, p. 37–74. ISBN 978-609-8237-05-4</p> <p>PETREIKIS, Tomas. Profesionalioji lietuvių periodika: leidybos ir raidos 1823–1940 m. istorija. Iš <i>Lietuvos bibliografija. Serija B, Periodiniai leidiniai lietuvių kalba, 1823–1940 = Lithuanian Serials 1823–1940</i>. D. 1: <i>Poligrafiniu būdu spausdinti leidiniai</i>. K. 1: A–N. Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2018, p. 15–47. ISBN 978-609-405-172-9</p> <p>PETREIKIS, Tomas. Aukštaitijos knygos kultūros tyrimų metmenys. Iš <i>Egodokumentika Aukštaitijos knygos kultūros kontekste</i>. Vilnius, 2018, p. 15–32. Prieiga internetu: http://www.zurnalai.vu.lt/bibliotheca-lituana/article/view/11764</p> <p>PETREIKIS, Tomas. Regionalizmo raiška šiuolaikinėje Lietuvos knygų leidyboje: tarminės knygos. <i>Knygotyra</i>, 2016, t. 66, p. 213–230. DOI: https://doi.org/10.15388/kn.v66i0.10025</p>
Patvirtinta Socialinių mokslų srities Komunikacijos ir informacijos krypties Doktorantūros komitete 2021 m. vasario 15 d., protokolo Nr. (4.10) 160000-KT-42			
Komiteto pirmininkė prof. dr. Aušra Navickienė			